

fiemte Raastande, endog fra Ministerbordet, om at vi ikke maa sammenligne Folkekirskens nuværende geistlige Embedsmænd med Landets øvrige Embedsmænd; det er en af de bestemte Raastande, som den ærede Minister har fremsat, og som han har anført som en af Grundene, hvorfor han ikke kunde gaa ind paa vort Forslag. Det er altsaa sikkert, at denne Betragtning er kommen frem, og det ærede Medlems Forsikring om, at hans Forslag ikke giver nogen Anledning til en saadan Betragtning, rammer derfor ikke. Dernæst mente det ærede Medlem, at det omtrent var ligegyldigt, enten Præsterne bleve lønede med Byg efter Kapitelstarten eller rettere med Tiende, eller om de bleve lønede med Penge; men det er netop det, vi Andre ikke kunne finde ligegyldigt. Saalænge Lovgivningsmagten ikke kan blive enig om at give en Lønningslov for de geistlige Embedsmænd, saalænge maa Folket finde sig i at vente og lade vedkommende Minister administrere disse store Midler ganske efter sit eget Forgodtbefindende. Derved kunne vi i Dieblisset ikke gjøre Noget, idet det jo kun kan forhindres ved, at de vedkommende Forhold blive lovordnede ligesom andre Statsforhold; men dersom Rigsdagen med Regjeringen nu gaar ind paa at ordne disse Forhold i Overensstemmelse med det af de 11 ærede Medlemmer stillede Forslag, har Lovgivningsmagten i sin Helhed fastslaaet, at Præsterne ere Embedsmænd saaledes som andre Statsembedsmænd; vi have da fastslaaet, at Tienden ikke er en saadan Statsejendom som andre Ejendomme, der tilhøre Staten, vi have da fastslaaet alle disse Raastande, som vi ved det Indhold, vort Lovforslag har, netop ville imødegaa og nedslaa. Vedtagelsen af de ærede Medlemmers Forslag vilde altsaa være en Godkjendelse af Raastande, som vi paa ingen Maade kunne være med til at give vor Godkjendelse. Det er Tiendens vedblivende Anvendelse til Præsterne's Lønning, vi ere imod, og for hvilken vi ikke ville give Lovhjemmel, men vi ville have disse Tiender indbragne i Statskassen for derved saa snart som muligt at faae tilveiebragt en Afløsning af dem. De ærede Forslagsstillere sige vel, at der, selv om man vedblivende lønede Præsterne med Tiende og altsaa paa en Maade benyttede dem som Skatteopkrævere her i Landet, ikke var Noget i Veien for, at Tienden kunde blive afløst; men hverken det ærede Medlem eller nogen Anden, den ærede Minister inklusive, har nogenstinde betegnet os, paa hvilken Maade dette skulde ske, og det er vor Mening, at det, naar vi give Præsterne Sikkerhed i disse Indtægter, ikke kan ske uden ved en hel ny Lønningslov samt efter Afgang af de Embedsmænd, som blive ansatte paa de i de Herrers Forslag opstillede Vilkaar; man skulde altsaa igen vente en Mennefsalder, inden den nye Forandring traadte fuldstændig i Kraft. Indflyde derimod Tienderne i Statskassen, og lønnes Præsterne med rene Penge, kan

Forholdet afløses strax efter de Bestemmelser, Lovgivningsmagten maatte blive enig om. Som ganske rigtig antydet af den ærede Ordfører for Forslagsstillerne er det dog især Bestemmelserne i § 11 i de Herrers Forslag, der gjøre os det aldeles umuligt at stemme for dette. Det ærede Medlem gjorde opmærksom paa, at det i denne Paragraf bestemmes, at, naar i et enkelt Finantsaar Indtægterne skulde overstige Udgifterne, skulde dette Overskud frugtbargjøres, indtil nærmere Bestemmelse om dets Anvendelse blev tagen af Lovgivningsmagten ved særlig Lov. Jeg maa gjøre de Herrers opmærksom paa, at Spørgsmaalet ikke for os her er, om der nogenstinde er blevet et Overskud eller ikke; det er ikke for at redde et lille Overskud for Finantsloven, at vi ere imod en saadan Bestemmelse, men fordi den indeholder et Princip, som efter vor Opfattelse er grundlovsstridigt. Det ærede Medlem mente, at der, hvis Lovgivningsmagten vilde vedtage en saadan Bestemmelse, ikke var Noget i Veien derfor; men jeg tror ikke, at Lovgivningsmagten kan gjøre det i Medhold af Grundlovens § 49. Det hedder nemlig i denne Paragraf: „Ingen Udgift maa afholdes, som ikke har Hjemmel i Finantsloven eller i en Tillægsbevillingslov“; men vedtog man, at det nævnte Overskud kun kunde anvendes i Følge særlig Lov, havde man jo dermed slaaet en Streg over denne Grundlovens Bestemmelse. Vi ville ogsaa derved udsætte os for at give den saa ofte tilbagevendende Raastand om Kirskens Eiendomsret til Tienden Medhold og at give dem, der forsvare denne Raastand, Ret til at sige: „Nu er Kirskens Eiendomsret hævdet af Lovgivningsmagten, idet denne har vedtaget, at Bestemmelsen om Anvendelsen af Overskuddet af Tienden ikke skal tages paa Finantsloven; thi da Finantsloven siger, at enhver Statsudgift skal opføres paa Finantsloven, ligger der i, hvad der er vedtaget, en Guffendelse af, at det ikke er Statsmidler, hvorefter Spørgsmaalet i dette Tilfælde dreier sig. Der staar tillige i § 11 — dertil beder jeg ogsaa lagt Mærke — at den Del af Indtægten, der i Genhold til § 2 i samme Forslag forbliver ved de enkelte Embeder, holdes udenfor Statsregnskabet. Her er altsaa sagt, at alt det, hvormed vi fremdeles lønne Præsterne, ikke vedkommer Bevillingsmyndigheden, idet det skal holdes udenfor Statsregnskabet; thi hvad er Bevillingsmyndigheden, naar den ikke har Ret til at kontrollere og dømmе over Udgifterne, og hvad Indflydelse har Bevillingsmyndigheden paa disse Udgifter, naar de ikke opføres paa Statsregnskabet? Man siger altsaa paa Forhaand, at disse Udgifter ikke skulle ind paa Statsregnskabet, og dernæst, at Overskuddet af Tienderne ikke maa anvendes uden i Følge særlig Lov; men dette staar efter vor Opfattelse i en saa afgjort Modstridning til den finantielle Ordning, som Grundloven har gennemført, at vi ikke paa nogen Maade vilde kunne give vor Stemme